

Tampereen kaupunki
Kaupunkiympäristön suunnittelu
Asemakaavoitus
Saija Kouko

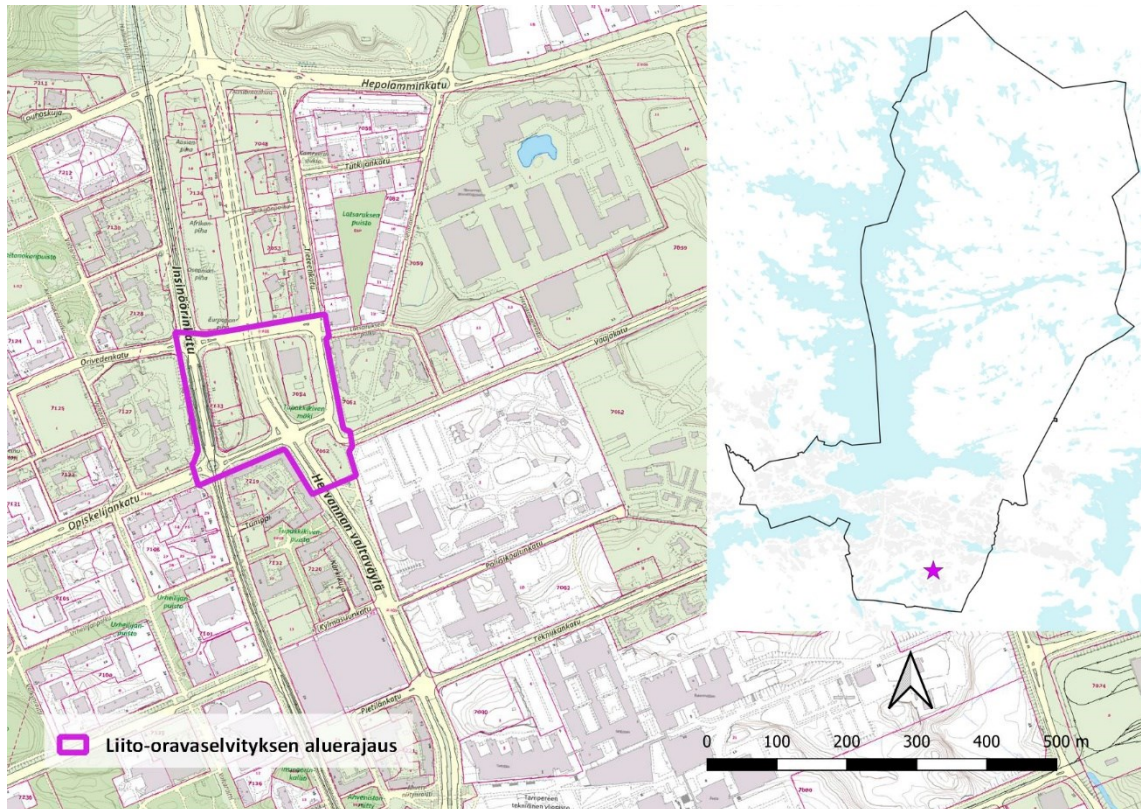
Liito-oravaselvitys, asemakaava nro 8745, Hervanta pohjoisakselin täydennysrakentaminen (Orivedenkadun eteläpuoli)

Hervannan pohjoisakselin täydennysrakentamisen asemakaavaa varten laadittiin liito-oravaselvitys keväällä 2023. Selvitysalue kattoi asemakaavoitettavan alueen lisäksi kaava-alueelle johtavien kulkureittien tarkastelun.

Selvitysalue on laajuudeltaan 4,6 hehtaaria ja se sijaitsee Hervannan kaupunginosassa noin seitsemän kilometriä kaupungin keskustasta kaakkoon. Selvitysalue rajautuu pohjoisessa Orivedenkatuun, idässä Tieteenkatuun, etelässä Opiskelijankatuun kattaen kiinteistön 7062-6 sekä lännessä Insinöörinkatuun.

Asemakaavalla tavoitellaan raideliikenteeseen tukeutuvaa toimintoiltaan sekoittunutta keskustamaista korttelirakennetta, mikä muodostaa kaupunkikuvallisesti, kaupunkitilallisesti ja toiminnallisesti laadukkaan kokonaisuuden. Suunnitteluratkaisuilla tuetaan kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä.

Selvitys on laadittu viranomaisohjeistuksen mukaisesti ja selvityksen on laatinut erikoissuunnittelija, FM maantieteilijä Saija Kouko Tampereen kaupungilta.

Kuva 1. Selvitysalue on kartalla esitetty pinkillä värillä.

Lähtötiedot ja menetelmät

Maastokäynti toteutettiin 13.4.2023. Maassa oli vielä jonkin verran lunta, mutta puiden tyvet olivat jo lumesta vapaita. Selvitys toteutettiin ”Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. Iepakot) esittelyt” (Nieminen & Ahola (toim.) 2017) mukaisesti papanakartoitusmenetelmää käyttäen. Liito-oravan esiintymistä kartoitettiin etsimällä liito-oravan papanoita puiden tyviltä sekä muita merkkejä lajista kuten virtsajälkiä. GPS-laitteelle kirjattiin ylös lajille soveltuvat pesäpaikat (kolopesä, risupesä, pönttö). Samalla arvioitiin alueen soveltuvuutta liito-oravan elinympäristöksi sekä mahdollisten kulkuyhteyksien sijaintia. Selvitys ei sisällä merkittäviä epävarmuustekijöitä ja sen katsotaan sisältävän riittävät tiedot alueen asemakaavoituksen pohjaksi.

Liito-oravan havaintotiedot tarkistettiin 1.11.2023 Laji.fi viranomaisportaalista. Selvitysalueelta ei ole portaaliin ilmoitettu liito-oravahavaintoja. Lähimmät havainnot on ilmoitettu selvitysalueelta kaakkoon, yliopiston kampusalueelta. Selvitysalueelta ei ole aiemmin laadittu liito-oravaselvitystä. Vuonna 2021 alueelta laadittiin luontoarvotarkastelu (Hervannan pohjoisakselin asemakaavan nro 8745 luontoarvotarkastelu 2021, WSP), jossa todettiin, että alueen puusto ei rakenteeltaan sovellu liito-oravalle.

Tulokset

Selvitysalue sijoittuu Hervannan valtavyälän varrelle, tien molemmin puolin. Hervannan valtavyälän ja Insinöörinkadun väliin jäävältä alueelta on purettu huoltoasema ja alue toimii varastointi- ja pysäköintialueena. Opiskelijankadun ja Insinöörinkadun risteyksen liikenneymyrän koillispuolelle sijoittuu pieni kalliokumpare, jossa kasvaa luonnontilaisen kaltaista kuivahkoa kangasta. Hervannan valtavyälän länsipuolelle on kalliioleikkauksen edustalle istutettu koivurivi. Valtavyälän itäpuolella on edelleen toimiva huoltoasema. Huoltoaseman ja valtavyälän välisellä kalliioleikkauksella kasvaa pääasiassa mäntyä ja koivua. Opiskelijankadun eteläpuoleinen valtavyälän ja Vaajakadun väliin jäävä kiinteistö 7062-6 toimii pysäköintialueena.

Selvitysalueelta ei keväällä 2023 tehty havaintoja liito-oravasta. Selvitysalueelle sijoittuu vain yksi pienehkö puustoinen kalliokumpare, joka ei biotoopiltaan ole tyypillistä liito-oravan elinympäristöä. Kalliokumpareella kasvaa harvakseltaan mäntyä, harmaaleppää, koivua ja muutamia haapoja. Kalliokumpareen pinta-ala on vain noin 1500 m², mikä on liian pieni liito-oravan elinympäristöksi. Kalliokumpareelta löytyi selvitysalueen ainoa pesä, joka oli pieni linnun risupesä.

Selvitysalueelle tai sen läheisyyteen ei sijoitu liito-oravalle soveltuvia kulkuyhteyksiä. Lähimmät soveltuvat elinympäristöt sijoittuvat kaakkoon, yliopiston kampusalueelle. Kampusalueen soveltuvilta elinympäristöiltä ei kuitenkaan ole selvitysalueelle toimivia kulkuyhteyksiä. Hyvin heikko kulkuyhteyshyönteys selvitysalueelle on Insinöörinkadun länsipuolta, Orivedenkadun yli ja siitä edelleen Keltanokanpuistoon. Insinöörinkadun ylitys on noin 50 metriä leveä. Selvitysalueen puustoinen kalliokumpare Insinöörinkadun ja Opiskelijankadun liikenneymyrän koillispuolelle olisi kuitenkin tämän yhteyden pussinperä, eikä soveltuva alue elinympäristöksi, joten tätä heikkoa yhteyttä ei voida pitää lajin kannalta merkityksellisenä.

Johtopäätökset

Selvitysalueelta ei havaittu keväällä 2023 liito-oravan jätöksiä tai muita merkkejä lajista kuten virtsajälkiä. Alueelta ei myöskään ole aiempia havaintoja lajista. Asemakaavan muutosalueelle ei sijoitu liito-oravalle soveltuvaa metsää tai lajin kannalta merkityksellistä puustoa. Selvitysalueelle tai sen läheisyyteen ei myöskään sijoitu liito-oravaverkoston kannalta merkityksellisiä kulkuyhteyksiä. Asemakaavamuutoksella ei kevään 2023 selvityksen sekä aiempien liito-oravatietojen pohjalta vaikutta olevan merkitystä liito-oravan elinympäristöihin tai kulkureitteihin Hervannan alueella, eikä lajia tarvitse huomioida kaavaratkaisussa.

Kuva 2 Hervannan valtavyölyän länsipuolella on jonkin verran puustoa kalliioleikkauksen edustalla.

Kuva 3 Insinöörinkadun ja Opiskelijankadun risteyksen liikenneympyrän koillispuolelle sijoittuu pieni kalliokumpare, jolla kasvaa harvakseltaan mm. mäntyä ja koivua.

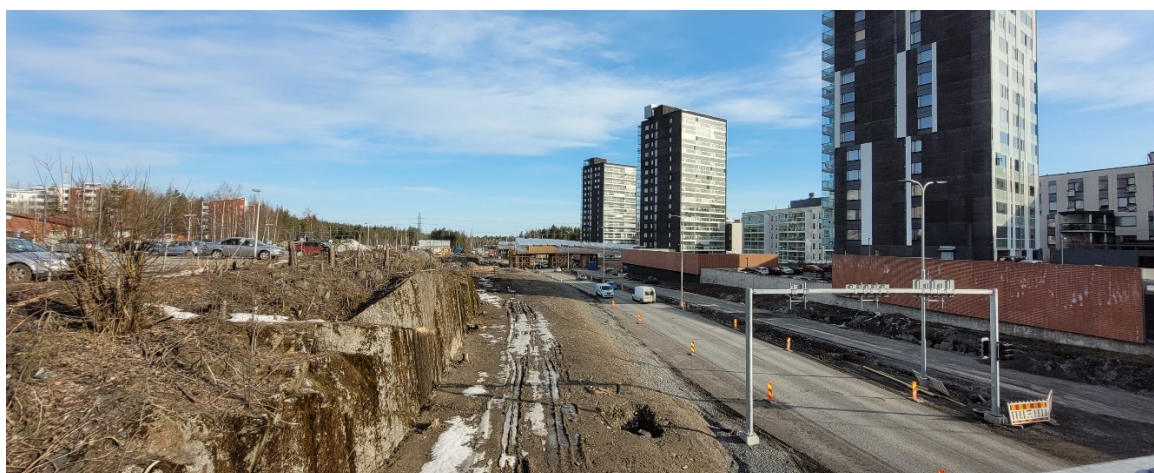
Kuva 4 Näkymä Insinöörinkadulta kaakkoon. Vasemmalla punertavan kerrostalon edessä näkyy pieni kalliokumpare Insinöörinkadun ja Opiskelijankadun risteyksessä.

Kuva 5 Näkymä kaakkoon Orivedenkadun sillalta (Hervannan risteysilta). Kuvassa vasemmalla näkyy valtavyölyn itäpuolen mänty ja koivukasvustoa.

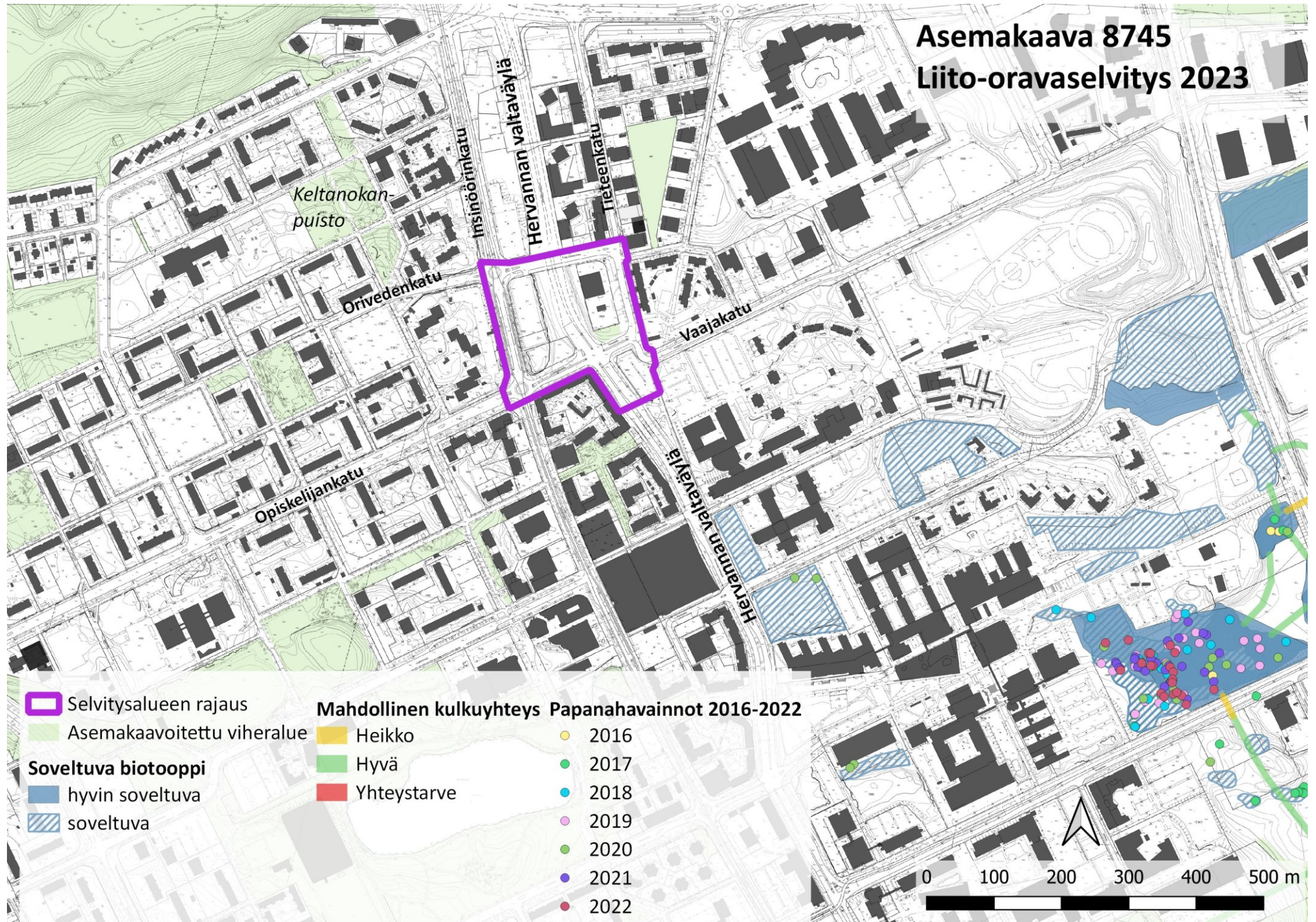

Kuva 6 Kuva Vaajakadun ja Tieteenkadun risteyksestä kohti luodetta ja Hervannan valtavyölyä.

Kuva 7 Näkymä kohti pohjoista Orivedenkadun sillalta (Hervannan risteysilta). Valtavyölyn varresta jouduttiin uuden asuinalueen rakentamisen takia kaatamaan kaikki puut.

Asemakaava 8745 Liito-oravaselvitys 2023

Kuva 8 Liito-oravaselvityksen tulokset